Kommunedirektør-
forum 19. januar 2023

PRESSENS
OFFENTLIGHETSUTVALG

Kommunal
Rapport

Innsyn i norske kommuner

Åpenhetsbarometeret 2022

Pressens offentlighetsutvalg og Kommunal Rapport

September 2022

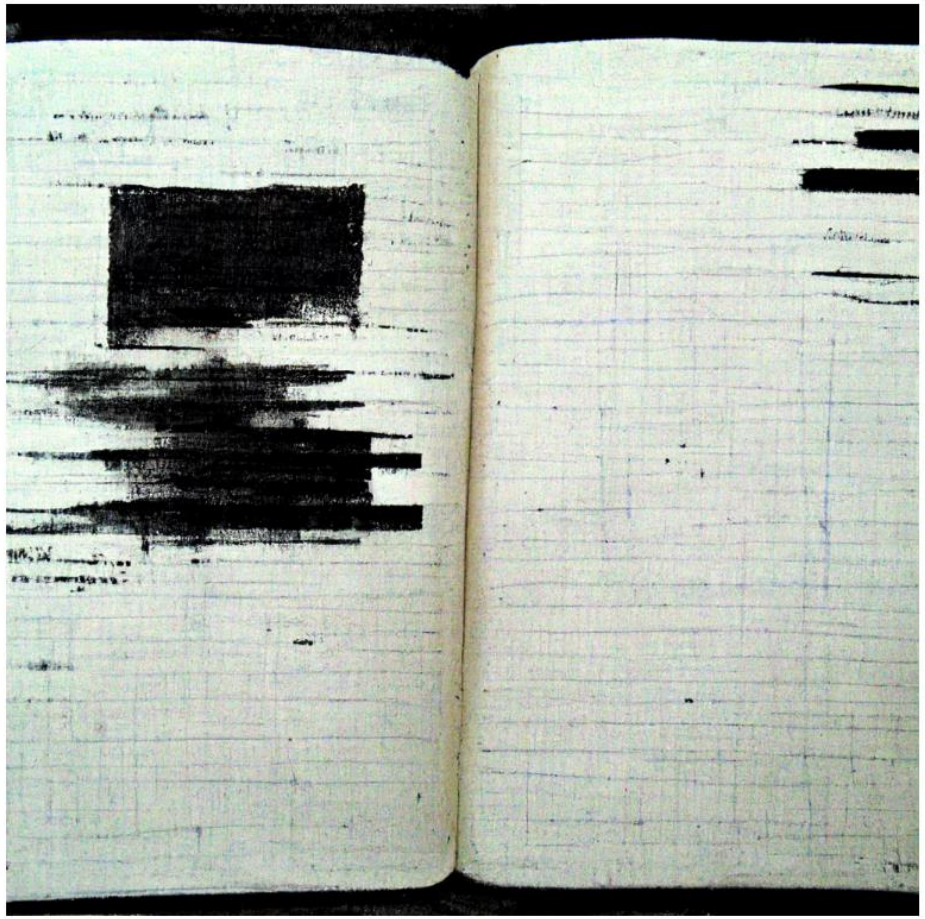

PRESSENS
OFFENTLIGHETSUTVALG

Kommunal Rapport

«Styresmaktene skal leggje til rette for eit ope og opplyst offentleg ordskifte»

Grunnloven §100

ÅPENHETSBAROMETERET

Hvilke kommuner etterlever på best måte offentlighetsprinsippene

Hvilke har fortsatt noe å strekke seg etter

RAKKESTAD AVIS | Torsdag 24. november 2022 | NYHETER | 17

Stilte spørsmål om åpenheten og innsynet i kommunen

lets kommuner er testet:

ort gap i åpenheten i Valdı

- I all hovedsak samme som i 2018 og 2021
- 16 målepunkter (noen færre enn i 2021)

- Beste mulige poengsum er 20 poeng
- Laveste mulige poengsum er – 15 poeng

- 344 av 356 kommuner har svart
- Svarprosent på 96,6 (bedre enn i 2021)

- En del av undersøkelsen er gjort av KR og POU
- En del basert på kommunenes svar på spørreskjema
- Flere purrerunder, kontradiksjon

Hva måler vi?

- Saksbehandling av innsynskrav
- Vesentlige funksjoner for postlister på nett
- Postlistenes «levetid» på nett
- Kontaktinformasjon til folkevalgte
- Offentliggjøring av politiske dokumenter på nett
- Journalføring av interne dokumenter
- Journalføring av SMS
- Kommunens byggesakssystemer
- Postlistene til kommunale foretak

Hovedfunnene

- Møre og Romsdal best – som i 2021
  Gjennomsnittscore 14,8

- Vestland og Rogaland 2 og 3
  Gjennomsnitt 12,4 og 12,3

- Troms og Finnmark svakest
  Gjennomsnitt på 7,9

Averøy kommune scorer svært godt

Tredje best på åpenhet

Averøy kommune forsøker å være så åpen og transparent som mulig. Nå høster de anerkjennelse.

CHRISTIAN GRØTTE
christian.grotte@tk.no

Kommunal Rapport og Pressens offentlighetsutvalg har undersøkt åpenheten i kommune-Norge. Averøy kommune får tilnærmet full score.

- Det var en kjekk nyhet å få! Å være så transparente som mulig er noe vi jobber med, sier arkivleder Kristen Vorpvik til Tidens Krav.

Blant Norges 356 kommuner deler Averøy tredjeplassen i Åpenhetsbarometeret med Dovre, Rauma, Sandefjord, Ul-

Flere kommuner tilbyr dokumenter i fulltekst

Fire av ti har ikke klikk og se-løsning på postlista. Men stadig flere kommuner enn før tilbyr en eller annen grad av fulltekstpublisering.

Kommunen lover å skjerpe seg med åpenhet

KONGSVINGER: Kongsvinger-ordføreren lover full skjerping etter at kommunen havnet på 247. plass av landets kommuner når det gjelder åpenhet og innsyn.

PER HÅKON PETTERSEN
php@glomdalen.no

Det var Kommunal Rapport som tidligere i år publiserte Åpenhetsbarometeret, der landets kommuner og fylkeskommuner ble rangert etter hvor

i framtida, lovte ordfører Eli Wathne (H) i kommunestyret.

Hun svarte på en interpellasjon fra Inger Noer (V) som tok opp problematikken.

Må sikre kompetanse

- Det som trakk ned, var at et innsynskrav ble avslått. Dokumentet det ble bedt om innsyn i, var revisjonsrapporten til kommuneregnskapet. Dette kan være en enkeltstående glipp, men kan også skyldes manglende opplæring i å praktisere reglene i offentlighetsloven, påpekte Noer.

å sette temaet på dagsorden:

- Åpenhet i interkommunale selskaper var ikke endel av grunnlaget for Åpenhetsindeksen, til tross for at offentlighetsloven kan gjelde også for dem.

Ble liggende ubesvart

Ordføreren fastslo at åpenhet skal gjelde for ønsket innsyn både for innbyggere, politikere og for mediene.

- Åpenhetsbarometeret viser heldigvis at Kongsvinger kommune scorer bra på flere områder. Men innsynskravet om revisjonsrapporten til kommune-

MÅ BLI FLINKERE: *Kommunestyrerepresentant Inger Noer (V) utfordret i en interpellasjon ordfører Eli Wathne manglende åpenhet.*
FOTO: MARTE SKOGSTAD

- Handler om tillit

Dette fikk flere representanter

kommunen skal bli oppfattet som pålitelig. Derfor må resul-

Positive funn

- Stadig flere med avanserte søkefunksjoner
- 6 av 10 har postliste med en viss mengde klikkbare fulltekstdokumenter
- Over 50 prosent har byggesak på nett i søkbar form
- Nesten halvparten besvarte innsynskravet på én virkedag, mot 24,6 prosent i 2021
- Bare 12 unnlot å svare

Negative funn

- 42,1 prosent har ikke fulltekstdokumenter i postlista
- Økning i antall som ikke svarer på innsynskrav
  2,4 prosent i 2018, 17,1 prosent i 2022
- Flere (fra 38,7 til 46,1 prosent) journalfører ikke interne dokumenter på postlista
- Flere kommuner unnlater å journalføre tekstmeldinger
  Fra 46,2 til 49,2 prosent

Vinnere

Rindal, Trøndelag
1.974 innbyggere
20 av 20 poeng

Ørland, Trøndelag
10.453 innbyggere
20 av 20 poeng

Nyheter

Kommunal Rapport

Ordfører Vibeke Langli sier at Rindal prøver å være mest mulig åpne. Hun er svært fornøyd med førsteplassen. kommunedirektør Mons Otnes.

› PUBLISERT 22.09.2022 08:03

Her er landets mest åpne kommuner

Ørland og Rindal går begge til topps i Åpenhetsbarometeret for 2022.

Hvem har klatret mest?

- Tana i Troms og Finnmark
  Fra 346. plass i fjor til 29. plass
- Fitjar i Vestland:
  Fra 332. plass i fjor til 37. plass
- Sømna i Nordland:
  Fra 318. plass i fjor til 29. plass
- Gulen i Vestland:
  Fra 298. plass i fjor til 23. plass

Frogn og Nesodden har fortsatt en del å gå på:

Har klatret flere

Nesodden er nummer 82 og Frogn er nummer 115 på årets åpenhetsbarometer for norske kommuner, så det er stadig ting å ta tak i.

STAALE REIER GUTTORMSEN

Notodden rykket oppover, Hjartdal sliter i bunn

Stord på 9.-plass som mest opne kommune

› PUBLISERT 06.10.2022 07:51

Disse kommunene har h forbedring i åpenhet

Tana, Fitjar, Sømna og Gulen har alle klatret mer enn 250 plasser på Åpenhetsbarometeret på ett år.

I landstoppen

Averøy i Møre og Romsdal	(124 i 2021)	19 poeng
Rauma i Møre og Romsdal	(112 2021)	19 poeng
Volda i Møre og Romsdal	(66 2021)	19 poeng
Sandefjord i Vestfold og Telemark	(34 2021)	19 poeng
Dovre i Innlandet	(15 2021)	19 poeng
Ulstein i Møre og Romsdal	(5 2021)	19 poeng
Stord i Vestland	(209 2021)	18,5 poeng
Ringsaker i Innlandet	(124 2021)	18,5 poeng
Sør-Aurdal i Innlandet	(124 2021)	18,5 poeng
Orkland i Trøndelag	(58 2021)	18,5 poeng
Stad i Vestland	(18 2021)	18,5 poeng
Harstad i Troms og Finnmark	(3 2021)	18,5 poeng
Modalen i Vestland	(vinner 2021)	18,5 poeng

Førsteplassen ga applaus kommunestyret

Politikerne i Ørland brøt ut i spontan applaus da ordfører Ogne Undertun informerte om førsteplass i Åpenhetsbarometeret.

Hamar er blant de dårligste i landet på åpenhet

– For dårlige rutiner

Hamar kommune kom på 335. plass over landets kommuner på en måling som sjekket hvor gode kommunene er på åpenhet.

Eli Johanne Haugen
eli.johanne.haugen@h-a.no

Hvert år undersøker Kommunal Rapport og Pressens offentlighetsutvalg hvordan det står til med åpenheten i Kommune-

Midt på treet når det kjem til openheit

Bømlo Kommune enda på ein 110.plass

journalført i kommunen si postliste?

– Kor rask publiseringa av politiske saksdokument og vedtak er.

Tinn kommune:

Blant de dårligste i landet på åpenhet

Tinn er nummer 315 på årets åpenhetsbarometer for norske kommuner, mens Notodden er blant de 85 beste.

EGIL STENSRUD
es@rablad.no

Åpenhetsbarometeret er et samarbeid mellom Kommunal Rapport og Pressens offentlighetsutvalg. Kommunene Rin-

Flere kommuner tilbyr dokumenter i fulltekst

Fire av ti har ikke klikk og se-løsning på postlista. Men stadig flere kommuner enn før tilbyr en eller annen grad av fulltekstpublisering.

Knapt halvparten viser innbyggerne kortene

Færre kommuner enn før viser **INTERNE DOKUMENTER** i postlistene. Det kommer fram i Åpenhetsbarometeret for 2022.

I årets undersøkelse svarer 51,5 prosent av kommunene at de journalfører alle eller noen organinterne dokumenter på postlistene. Det er 4,8 prosentpoeng færre enn i fjor.

Offentlige organer plikter ikke å vise på postlistene hvilke interne dokumenter de har. Men

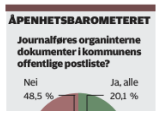

fikk spørsmål om fjerningen, er han åpen for å diskutere den på nytt.

– Vi har ikke gjort noen evaluering etter at vi gjorde den endringen. Det viser seg at den kanskje har hatt en utilsiktet effekt - at vi oppfattes som mer lukket enn vi hadde som intensjon. Vi bruker

IKKAL BLI BEDRE: *Kommunedirektør Lars Bjerke er tilfreds med at Asker kommune har forbedret seg når det gjelder åpenhet, men lover at det skal bli enda bedre.* ARKIVFOTO: SVEIN OVE ISAKSEN

Åpenhet i kommunen – Asker på 85. plass

– Går noen ganger for lang tid

Kommunene må åpne seg

Beskjeden fra ytringsfrihetskommisjonen er klar: Det må bli mer innsyn og deltakelse også i lokalforvaltningen.

AGNAR KAARBØ
Politisk redaktør i Kommunal Rapport, 974 82 408

Den ferske rapporten fra ytringsfrihetskommisjonen (*NOU 2022: 6 En åpen og opplyst offentlig samtale*) handler om mer enn grenser for kontroversielle ytringer og om politisk reklame skal tillates.

Ytringsfriheten blir fjernere når du ikke forstår offentlige dokumenter og nettsider eller politiske debatter.

I hovedsak mener kommisjonen at det står bra til med det offentlige ordskiftet i Norge. Ytringsfriheten som verdi, står sterkt. For de fleste er det lettere å ytre seg enn tidligere. Offentligheten er mer

Åpenheten øker for sakte

Kommunene blir mer åpne for innsyn. Men det går sakte. Trengs det en Robek-liste for kommuner med sterk lukkemuskel?

AGNAR KAARBØ
Politisk redaktør i Kommunal Rapport, 974 82 408

For andre år på rad utgir Kommunal Rapport *Åpenhetsbarometeret* i samarbeid med Pressens offentlighetsutvalg. Det er en oversikt over kommunenes tilrettelegging for innsyn og åpenhet, som Ytringsfrihetskommisjonen trekker fram som en mulig inspirasjon.

Kultur trumfer ressurser i åpenhetsarbeidet i forvaltningen.

Blant annet er behandlingstid av innsynskrav, postliste på hjemmeside og søkefunksjon undersøkt.

Hamar er blant de dårligste i landet på åpenhet

– For dårlige rutiner

Hamar kommune kom på 335. plass over landets kommuner på en måling som sjekket hvor gode kommunene er på åpenhet

Flere kommuner tilbyr dokumenter i fulltekst

Fire av ti har ikke klikk og se-løsning på postlista. Men stadig flere kommuner enn før tilbyr en eller annen grad av fulltekstpublisering.

Knapt halvparten viser innbyggerne kortene

Færre kommuner enn før viser **INTERNE DOKUMENTER** i postlistene. Det kommer fram i Åpenhetsbarometeret for 2022.